

3. วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาที่เชิญผู้ร่วมสนทนาจำนวนไม่มากนักมาสนทนาในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้จุดประเด็นการสนทนา เพื่อชักจูงให้ผู้ร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นของคำถามอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้จะเกิดขึ้นได้ยากในการสัมภาษณ์โดยการใช้แบบสอบถามซึ่งมีโครงสร้างและมีลักษณะเป็นทางการ จุดประสงค์ในการจัดกลุ่มสนทนามีได้เพื่อหาข้อมูลเชิงสถิติที่จะนำมาใช้อธิบายในเชิงปริมาณเหมือนการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม แต่เพื่อจะหาคำอธิบายในเชิงคุณภาพ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงทัศนคติและแบบแผนพฤติกรรมของผู้ร่วมสนทนาได้ อย่างไรก็ตามการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพมีข้อจำกัด คือ ไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้

การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยใช้กลุ่มสนทนา 16 กลุ่ม ซึ่งจัดขึ้นใน 4 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัด ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล จังหวัดละ 4 กลุ่ม ๆ ละ 7-10 คน โดยแยกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ กลุ่มชายสูงอายุ กลุ่มหญิงสูงอายุ กลุ่มชายหนุ่ม และกลุ่มหญิงสาวอย่างละ 4 กลุ่ม การคัดเลือกกลุ่มนั้นได้ให้แต่ละจังหวัดคัดเลือกอำเภอมา 2 อำเภอ โดยเลือกอำเภอที่มีลักษณะความเป็นเมืองหนึ่งอำเภอ และอำเภอที่มีลักษณะความเป็นชนบทหนึ่งอำเภอ ในแต่ละอำเภอคัดเลือกมา 1 หมู่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านให้เลือกผู้ร่วมสนทนา 2 กลุ่มคือ ชาย 1 กลุ่ม และหญิง 1 กลุ่ม ส่วนจะเป็นวัยใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของหมู่บ้าน เหตุผลที่ทำการคัดเลือกผู้ร่วมสนทนาเป็น 2 กลุ่มอายุ เพราะคาดว่าคนสองกลุ่มนี้น่าจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์แตกต่างกัน นอกจากนี้การเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาอย่างคำนึงถึงการที่จะให้คนในกลุ่มเดียวกันมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดทั้งสภาพความเป็นอยู่ ลักษณะอาชีพ และการศึกษา ตลอดจนไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงจนก่อให้เกิดความขัดแย้งกันหรือมีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้ชี้นำความคิด ในการสนทนาจะใช้ภาษาท้องถิ่นกล่าวคือ จังหวัดสตูลสนทนาโดยใช้ภาษาไทยได้ ส่วนจังหวัด ยะลา นราธิวาส และปัตตานี สนทนาด้วยภาษามลายูหรือยาวี และบันทึกเทปไว้ในขณะที่มีการสนทนา ต่อจากนั้นเทปจะถูกถอดออกมาเป็นตัวหนังสืออย่าง

สมบูรณ์ โดยผู้ที่มีความเข้าใจในภาษายาวี ซึ่งรายละเอียดของการสนทนาที่ถอดมาจากเทปคือ ข้อมูลพื้นฐานที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เกณฑ์ในการเลือกผู้สนทนา

กลุ่มวัยสูงอายุ ผู้ชาย 4 กลุ่ม ผู้หญิง 4 กลุ่ม มีลักษณะดังนี้

1. มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป
2. เป็นชาวไทยมุสลิม
3. เป็นผู้ที่แต่งงานแล้ว และมีบุตร

กลุ่มวัยหนุ่มสาว ผู้ชาย 4 กลุ่ม ผู้หญิง 4 กลุ่ม มีลักษณะดังนี้

1. มีอายุระหว่าง 15-30 ปี สำหรับผู้หญิง และมีอายุระหว่าง 15-35 ปี สำหรับผู้ชาย
2. เป็นชาวไทยมุสลิม
3. เป็นผู้ที่แต่งงานแล้ว และมีบุตรไม่เกิน 3 คน

หมู่บ้านที่ตกเป็นตัวอย่าง 8 หมู่บ้านได้แก่

จ. สตูล

หมู่บ้านมุก ต. ท่าแพ อ. ท่าแพ

หมู่บ้านกะดู่ ต. ควนซั๊บ อ. เมือง

จ. ยะลา

หมู่บ้านซีเย๊ะ ต. บาโงยชเนน อ. ยะหา

หมู่บ้านพร่อน อ. เมือง

จ. ปัตตานี

หมู่บ้านบางมะรวด ต. บ้านกลาง อ. ปะนาเระ

หมู่บ้านบางดาวา ต. บางดาวา อ. หนองจิก

จ. นราธิวาส

หมู่บ้านศาลาใหญ่ อ. ตากใบ

หมู่บ้านมูโน๊ะ ต. มูโน๊ะ อ. สุไหงโก-ลก